

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»**

Кафедра музичного мистецтва і хореографії

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕНЬ МИСТЕЦЬКОЇ
ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТИ»**

**Для здобувачів спеціальності В5 Музичне мистецтво другого
(магістерського) рівня вищої освіти**

ОДЕСА 2026

Укладач: *Реброва Олена Євгенівна*, доктор педагогічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту музичного і перформативного мистецтва та соціокультурних практик

Затверджено вченою радою Університету Ушинського. Протокол від 25 червня 2026 року №15.

Реброва, О. (2026). Методичні рекомендації до самостійної роботи та практичних занять з освітнього компоненту «Методологія і методи досліджень мистецької педагогіки та освіти». Для здобувачів спеціальності В5 Музичне мистецтво. Одеса. ПНПУ імені К.Д. Ушинського. 31 с.

Рецензенти:

Растригіна А.М., доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри музичного мистецтва і хореографії Університету Ушинського

Мартинюк А.К., кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор кафедри мистецької освіти і візуально-музичних практик Університету Григорія Сковороди в Переяславі.

Методичні рекомендації розроблено відповідно робочої програми ОК «Методологія і методи досліджень мистецької педагогіки та освіти» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності В5 Музичне мистецтва. Зміст програми та методичних рекомендацій урахує концепцію загальної методології науки, її дослідницького інструментарію та досліджень в галузі мистецтвознавства. Зміст програми також враховує основні постулати Професійного Стандарту «Викладач мистецької школи» за видами мистецьких дисциплін (музичне мистецтво)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Опорний конспект лекцій	9
Тематика практичних занять та самостійної роботи	14
Технологічна карта дисципліни	17
Індивідуальні навчально-дослідні завдання	24
Критерії оцінювання	25
Рекомендовані джерела інформації	28

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета навчальної дисципліни: Викладання навчальної дисципліни «Методологія і методи досліджень мистецької педагогіки та освіти» має за мету формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, що є майбутніми спеціалістами/викладачами в галузі музичного мистецтва та мистецької освіти, здатності розв'язувати складні завдання і проблеми музичного мистецтва і мистецько-освітнього процесу на основі науково-дослідницької підготовки, володіння знаннями загальнонаукових теоретичних та емпіричних методів, їх застосування у дослідженнях галузі культури, мистецтва та гуманітарних наук, зокрема, викладання музичного мистецтва та визначення характеристичних ознак музичних явищ та явищ мистецько-педагогічного змісту.

Вивчення навчальної дисципліни «Методологія і методи досліджень мистецької педагогіки та освіти» здійснюється паралельно з такими освітніми компонентами, як: «Філософія мистецтва», «Основи наукової комунікації іноземною мовою», «Використання інформаційно-комунікаційних технологій у мистецькій діяльності», «Теорія і методика викладання музично-виконавських дисциплін у закладах освіти».

Дозвіл на використання ІІІ: здобувачам вищої освіти дозволено використання генеративних інструментів штучного інтелекту (ІІІ) для виконання письмових робіт, наукових досліджень та інших завдань. Однак робота повинна містити оригінальні висновки, аналіз та критичне осмислення.

Можливість перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті Мета: Ця можливість надається для сприяння індивідуальним освітнім траєкторіям, визнання попереднього досвіду

Очікувані програмні результати навчання

ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПРН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у

виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його поняттєво-категоріальним апаратом.

ПРН 10. Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

Очікувані результати навчання дисципліни:

знати:

- наукову специфіку галузі знань В Культура, мистецтво і гуманітарні науки;
- особливості науково-педагогічних досліджень (узагальнений контекст);
- значущість та розмаїття методології наукових досліджень відповідно галузі знань;
- основний науковий апарат дослідження;
- загально-наукові теоретичні методи дослідження та особливості їх прояву у визначеній галузі знань;
- наукову термінологію мистецької педагогіки та освіти;
- дослідницькі методи культури і мистецтва та їх співвідношення з методами мистецької педагогіки;
- емпіричні методи дослідження, їх особливість у галузі мистецької педагогіки та застосування в освітньому процесі навчання мистецтву в мистецькій школі;
- основні функції викладача мистецької школи та методологічні й методичні основи їх реалізації.

уміти:

- визначати та обґрунтовувати проблему дослідження;

- генерувати дослідницькі ідеї;
- застосовувати інформаційні та комунікативні технології в процесі дослідження:
- застосовувати методи дослідження мистецтва (історичний, компаративний, факторний, бібліографічний, жанрово-стильовий тощо) у власній пізнавально-пошуковій та мистецько-інтерпретаційній діяльності;
- застосувати загально-наукові теоретичні методи у стратегії наукового пошуку;
- робити узагальнення, формулювати висновки;
- застосовувати емпіричні методи дослідження в мистецько-освітньому процесі на практиці в контексті методичних завдань мистецької педагогіки;
- розробляти методичні рекомендації, поради, педагогічні умови та методи відповідно до поставлених завдань;
- вибудовувати стратегію індивідуального розвитку здобувачів мистецької освіти на засадах результатів дослідження та педагогічних спостережень;
- визначати стратегію, планування щодо практичної реалізації різних актуальних функцій викладача мистецьких шкіл.

–

Здобувачі, які використовують ІІІ для допомоги у виконанні завдань, зобов'язані:

- у передмові зазначити факт використання ІІІ у роботі.
- пояснити як саме ІІІ допоміг у створенні тексту (генерація ідей, перевірка фактів, формулювання висновків).
- пояснити, які частини тексту були створені за допомогою ІІІ і в яких аспектах вносено власні корективи

Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Перезарахуванню підлягають лише ті результати навчання (знання,

вміння), які відповідають програмним результатам навчання або змісту навчальних тем дисципліни «Методологія і методи досліджень мистецької педагогіки та освіти».

**ОПАНОВУЮЧИ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗДОБУВАЧ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ
АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ:**

- сумлінно, вчасно й самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу) виконувати навчальні завдання, завдання проміжного та підсумкового контролю;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- ефективно використовувати час на навчальних заняттях для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на зайві речі;
- сумлінно виконувати завдання з самостійної роботи, користуватися інформацією з надійно перевірених джерел, опрацьовувати запропоновані та додаткові літературні джерела та Інтернет-ресурси.
- у випадках, коли здобувач освіти бездумно використовує контент ІІІ, не докладаючи зусиль для його аналізу, викладач не зараховує (оцінка 0) роботу, з дозволом повторного виконання завдання.

ОПОРНИЙ КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ

Змістовий модуль 1. Методологічні основи педагогічних досліджень у галузі мистецтва і мистецької освіти

Тема 1. Наукова діяльність в академічному процесі. Сутність науково-педагогічного дослідження галузі мистецької освіти та галузі культури і мистецтва

Наука як пізнавальний процес, що здійснюється з метою розкриття створення та уточнення нових знань у цілому; поділяється на академічну,

галузеву та науку, що розвивається у закладах вищої освіти (ЗВО). Науко як творча діяльність. Мистецька педагогіка як міждисциплінарна галузь наукового знання, її зв'язок з філософією, психологією, соціологією, культурологією, естетикою тощо. Особливості мистецької освіти і мистецтва як предмету наукового пізнання. Мистецтвознавство у векторі наукової діяльності та в координатах мистецької педагогіки і освіти.

Основою мистецтвознавства як наукової галузі, розробки її дослідницького апарату є загально-наукова методологія дослідницької діяльності. Традиційним та класичним поглядом на дослідницьку діяльність є поєднання теорії, дослідження та практики експериментування. У межах зазначеного класифікуються теоретичні та емпіричні методи дослідження.

Різновиди педагогічного дослідження, що можуть бути застосовані в галузі мистецтвознавства та мистецької освіти: теоретичне, емпіричне, історичне, експериментальне, узагальнення мистецько-педагогічного досвіду, який має ознаки інноваційності.

Дослідження здійснюється відповідно до визначеної та актуальної проблематики. У кожній галузі знань кристалізуються на певний період наукових розвідок актуальні питання. У галузі мистецтвознавства та мистецької педагогіки та освіти також існує перелік актуальних питань, який оновлюється відповідно до визначених суперечностей, що виникає в мінливому соціокультурному просторі.

Актуальність теми дослідження – стратегія науково-творчого пошуку у галузі мистецької освіти, культури і мистецтва. Рекомендовано обґрунтувати актуальність теми дослідження, скориставшись логікою: починати від проблем сучасного соціокультурного простору, в якому розвивається музичне мистецтво, знайти історично важливі паралелі та можливі наслідкові зв'язки із сучасністю, показати стан розробленості проблеми у відчизняній та зарубіжній науці.

Визначити ключові поняття дослідження відповідно до представленої теми магістерської роботи в галузі культури і мистецтва та мистецької освіти. Рекомендовано показати можливу взаємоузгодженість понять та категорій.

Тема 2. Особливості методології дослідження мистецької педагогіки. Наукові підходи та принципи мистецької педагогіки та освіти.

Методологія у загальному розумінні – сукупність знань щодо способів пізнання дійсності, різних її аспектів, що складає певну наукову галузь знань, пізнавальних засобів, методів, прийомів, що використовуються в науці; у контексті методології знаходиться проблематика засобів, передумов і принципів організації пізнавальної і практико-перетворювальної діяльності, зокрема, дослідницької.

Музична педагогіка є різновидом мистецької педагогіки, її конкретним фаховим аспектом, яка є науковою галуззю знань. У цьому контексті методологічною базою досліджень у галузі мистецької педагогіки та освіти є мистецтвознавство, музикознавство, теорія, історія музики, інтерпретологія. Ці напрямки наукового пізнання мають взаємозв'язок та міждисциплінарну траєкторію. Актуальним аспектом виявляється проблема розвитку музичного мистецтва в парадигмі постмодернізму, що передбачає поєднання історичних музичних цінностей, традицій та новацій музичної творчості, що підсилює аспекти національної ідентичності та збереженні національних традицій.

Відповідно до практико-орієнтованого музичного навчання вагомим дослідницьким вектором є методика панування музичного мистецтва в різновидах творчої виконавської діяльності, в опануванні умінь стильовідповідної інтерпретації, в розробці ефективних методів творчого розвитку учнів.

Варто навести приклади наукових досліджень у галузі теоретико-методичних засад впливу мистецтва на ті або інші сторони формування духовної культури школярів, студентів, професійного становлення майбутніх викладачів мистецьких, зокрема музичних дисциплін, фахівців у галузі

мистецтва та мистецької освіти; дослідження виховного потенціалу самого мистецтва.

Змістовий модуль 2. Теоретичні методи дослідження та їх застосування в магістерській роботі з галузі мистецької освіти та культури і мистецтва

Тема 3. Теоретичні методи дослідження в галузі мистецької педагогіки

Класифікація мислення є основою класифікації методів дослідження. Загальноновизнаними є логічне та образне мислення, їх операції застосовуються в науковому пізнанні та мистецькій творчості. Існують інші позначення видів мислення: конвергентне, дивергентне, художнє, творче, технічне, системне, наукове, інтегроване мислення тощо. Але ці різновиди як поняттєві конструкції відображають певні конкретні прояви логічного та образного мислення.

Технічне мислення спрямоване на розв'язання різних технічних завдань. Наукове мислення спрямоване на розв'язання теоретичних, наукових завдань.

Художнє мислення, що виявляється у виконанні завдань художнього зображення особливостей дійсності, зокрема людей, їх життя, суспільних і виробничих відносин.

Загально-наукові теоретичні методи дослідження відбивають властиві людині операції мислення. Властивості мисленнєвої діяльності дали змогу класифікувати методи таким чином: індукція, дедукція; аналіз, синтез; порівняння, класифікація; абстрагування, моделювання.

Зазначені методи можуть бути застосовані як в суто науковій, так мистецько-творчій діяльності, що дозволяє застосовувати їх в дослідженнях з проблем мистецької освіти, та в контексті мистецької педагогіки.

Тема 4. Дослідницькі методи галузі культури і мистецтва.

Галузь знань категорії В культура мистецтво і гуманітарні науки послуговується в своїй методології як загально-науковими теоретичними та

емпіричними методами, так і групами методів, що властиві саме галузі знань. Наприклад, в мистецько-теоретичних або історичне дослідження в галузі культури і мистецтва. Пропонується розглядати та застосовувати такі групи методів:

Група методів мистецької компаративістики: порівняльно-історичний, аналітико-феноменологічний, структурно-функціональний.

Група системно-структурних методів: системний, аналітичний, структурно-функціональний.

Група методів оцінювання мистецьких творів: жанровий, стильовий.

Група герменевтико-семіотичних методів: семіотичний (розшифрування смислів і значень знаків і символів мистецьких творів); контекстний; інтерпретаційний.

Група культурно-історичних методів: системно-історичний, історико-культурологічний, історико-біографічний, історико-тіпологічний; аналітичне осмислення подій та фактів минулого та сучасності.

Змістовий модуль 3. Дослідницька практика в галузі культури, мистецтва, мистецької педагогіки та освіти

Тема 5. Застосування теоретичних методів дослідження у галузі мистецтва, мистецької педагогіки та освіти

Застосування дослідницьких методів, зокрема, теоретичних у **мистецтві, мистецькій педагогіки та освіти** реалізується під час роботи з науковими джерелами, концепціями, поняттями, їх визначеннями, у роботі над встановленням історичних, бібліографічних аспектів, зв'язаних з явищами мистецтва та художній творчості.

Під час роботи над науковими джерелами різної проблематики із застосуванням теоретичних методів дослідження необхідно дотримуватися правил наукової етики, оформлення цитування та спирання на наукові джерела. Варто окремо звернути увагу на застосування ШІ.

Теоретичні методи застосовуються в процесі визначення сутності ключових понять, різноманітних порівнянь мистецьких явищ, явищ мистецької освіти. Відповідно до дослідницьких завдань мистецько-педагогічного змісту може бути використане теоретичне моделювання, наочні методи: таблиці, схеми, малюнки.

Застосування теоретичних методів у дослідженні мистецьких явищ, жанрово-стильової та емоційно-образної атрибуції мистецьких творів у контексті мистецької педагогіки та освіти відноситься вже до специфічних мистецтвознавчих дослідницьких проблем. Наприклад, застосування художньо-педагогічного аналізу твору, інших видів аналізу у вимірах мистецької педагогіки та інтерпретації (виконавської, педагогічної); порівняння редакцій (Й.Бах, ДТК у редакціях К.Черні, Муджеліні, Бартока); синтез може бути також застосований задля визначення узагальнених характеристик мистецьких та мистецько-педагогічних явищ, зокрема: узагальнення певних властивостей твору, стилю, композиторського художнього методу.

Тема 6. Емпіричні методи і практика дослідження у галузі мистецької педагогіки та освіти

Серед емпіричних методів визначаються: методи збору даних, спрямовані на визначення кількісних і якісних параметрів досліджуваного феномену, об'єкту або явища; група методів опитування; у педагогічних дослідженнях, зокрема й мистецької освіти може бути застосований експеримент з метою розв'язання методичних завдань.

Загальні емпіричні методи: вивчення документації; аналіз результатів діяльності учнів/студентів; вивчення та аналіз педагогічного досвіду викладачів; аналіз методичного забезпечення та опрацювання результатів в освітньому процесі; методи, що вивчають результати творчих завдань: конструктивні, додаткові, експресивні, рольові, що передбачають безпосередню участь в ігровій ситуації, в творчому заході, проекті тощо.

Педагогічне спостереження в мистецькому навчанні відіграє суттєву роль, але воне не є методом мистецтвознавства, натомість може бути застосованим в методичних завданнях. Опитування – метод спілкування інтерв'юера з респондентом з метою отримати відповіді на спеціально сформульовані питання. Бесіда, інтерв'ю, анкетування, тестування, «тести вчителя» – фіксування результатів тривалого педагогічного спостереження; тести, контрольні роботи; завдання, розраховані на виконання як у класі, так і вдома. Експертна оцінка.

Функції педагогічної діагностики як засіб визначення здібностей, компетентностей учнів передбачає оволодіння відповідними методами, зокрема й спостереження, розробка спеціальних творчих завдань тощо. Критерії оцінювання учнів/студентів під час виконання творів у різних умовах – важливий аспект педагогічного діагностування. Критерії розробляються як задля оцінювання здобувачів, їх знань, умінь і навичок, так і для проведення конкурсів, фестивалів. Логіка побудови критеріїв оцінювання зв'язана із застосуванням співвідношення критеріїв і показників, що оцінюють певні шавища. Важлива також розробка Шкали оцінювання, що надає змогу визначити рівні сформованості досліджуваного феномену.

Тема 7. Дослідження педагогічного потенціалу мистецтва та його практичне, методичне застосування; ефективність добору методів навчання мистецтву (за фаховим спрямуванням).

Методичний аналіз творів у контексті: виконання, подолання труднощів, розвитку певних якостей тощо; аналіз функціонального застосування творів різних жанрів і стилів – усі ці процедури передбачають застосування художньо-образного аналізу, художньо-мовних, атрибутивних аспектів досліджуваного феномена. Сутність та особливості проведення процедури перевірки ефективності застосованих методів відноситься до медичних аспектів мистецької освіти. Практика опрацювання методів та побудова

цілісної методики за етапами можлива на основі глибокого теоретичного аналізу явищ, що досліджуються.

Оформлення методичних узагальнень та розробка методичних рекомендацій за урахуванням: рівня підготовленості учнів/студентів; репертуару, що вивчається; етапу навчання за розподіл на початковий етап, основний етап (для шкіл мистецтва), навчання на відповідному курсі (для ЗВО), за результатами визначення потреб учнів (в умовах неформальної освіти) Художньо-творчий проект як інноваційна форма навчання мистецтву; презентація результатів проекту у контексті науково-дослідницької діяльності.

Тематика практичних занять та самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Обговорення-дискусія (круглий стіл):</i> Наукова діяльність в академічному процесі. Сутність науково-педагогічного дослідження галузі мистецької освіти та галузі культури і мистецтва	2
2	<i>Семінар:</i> Особливості методології дослідження явищ культури, мистецтва та мистецької освіти. Обговорення постулатів мистецької педагогіки крізь призму наукового пізнання. Наукові підходи та принципи мистецької педагогіки і освіти.	2
3	<i>Семінар-практикум:</i> Теоретичні методи дослідження в галузі мистецької педагогіки, їх співвідношення з загальнонауковими теоретичними методами.	4
4	<i>Круглий стіл (конференц-метод): Презентації дослідницького есе:</i> Дослідницькі методи	4

	мистецтвознавства та культурології, методи дослідження мистецько-педагогічних явищ та мистецько-освітніх результатів.	
5	<i>Семінар-практикум з художньо-ілюстративною презентацією:</i> Застосування теоретичних методів дослідження у галузі мистецтва, мистецької педагогіки та освіти	4
6	<i>Вирішення практичних завдань (тренінг):</i> Емпіричні методи дослідження у галузі мистецької освіти, перевірка ефективності пропонованих методів; критерії оцінювання ефективності, критерії оцінювання здобувачів освіти.	4
7	<i>Тренінг (виступ на конференції):</i> Дослідження педагогічного потенціалу мистецьких творів, його практичне, методичне застосування; опрацювання плану-презентації міні проєкту (концерту, фестивалю тощо)	4
Разом		24

Тематика для самостійного опанування

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Методологічні основи досліджень у галузі мистецтва та мистецької освіти		20	
1	Актуальність проблеми наукового дослідження в контексті мистецької педагогіки та освіти. Мистецько-науковий тезаурус	10	Усне опитування

2	Особливості методологічної бази досліджень з питань підготовки майбутніх викладачів музичних дисциплін (за видами).	10	
Змістовий модуль 2. Теоретичні методи дослідження та їх застосування в магістерській роботі з галузі мистецької освіти та культури і мистецтва		20	
3	Застосування теоретичних методів дослідження в роботі над мистецькими/музичними творами	8	Усне опитування, тестування
4	Теоретичні методи дослідження мистецтва та явищ мистецької педагогіки як основа художньо-творчої діяльності.	12	
Змістовий модуль 3. Сутність та зміст науково-дослідницької роботи в галузі викладання мистецьких дисциплін у закладах вищої освіти.		30	
5	Аналітична та дослідницько-пошукова діяльність в інтерпретації творів мистецтва в практиці мистецької освіти	10	Поточне опитування, презентації ІНДЗ, залік
6	Методичні аспекти мистецької педагогіки та їх втілення у викладацьку практику	10	
7	Проектування як процес і результат науково-дослідної роботи в галузі мистецтва та мистецької освіти	10	

	Разом	70	
--	--------------	-----------	--

ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Форма організації на занятті	Обов'язкове практичне завдання	Термін виконання
<i>Обговорення-дискусія (круглий стіл): Наукова діяльність в академічному процесі. Сутність науково-педагогічного дослідження галузі мистецької освіти та галузі культури і мистецтва</i>	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> 1. Чи є мистецтво науковою галуззю? 2. Що входить в зміст галузі знань В «Культура, мистецтво і гуманітарні науки»? 3. Чи є педагогіка наукової галуззю 4. Що є предметом мистецької педагогіки? 5. У чому особливості навчання мистецтву в академічному процесі ЗВО? 6. У чому особливості навчання мистецтву в академічному процесі мистецьких шкіл? 7. Що може стати предметом дослідження мистецтва? 8. Що може бути предметом дослідницького погляду в академічному процесі навчання мистецтву в різних формах освіти.	<i>Завдання:</i> 1. Робота в малих групах. Кожна група – прихильник протилежного погляду. Потрібно привести якомога більше аргументів на користь «своїх» теорій. 2. Наведіть приклади стосовно змісту галузі знань 02 «Культура і мистецтво» 3. Поміркуйте, стосовно особливостей мистецької педагогіки. Що є спільного та розбіжного з загальною педагогікою 4. Наведіть аргументи щодо особливостей академічного процесу з навчання мистецтву? Форми, методи, умови застосовуються і є відмінними від стандартного академічного процесу. 5. Представити основні поняття, категорії, терміни мистецтвознавства і мистецької педагогіки. Скористуйтеся	Попередня підготовка до першого практичного заняття. Робота в малих групах – На прак. занятті

		монографією О.Рєбрової з переліку рекомендованої літератури, зокрема, з розділу «Глосарій». Поміркуйте, що може стати предметом вашого спеціального пізнавального пошуку, що вам цікаво було б докладно дослідити в стосовно мистецьких/музичних явищ та стосовно мистецького навчання, мистецької педагогіки. Результати доповіді на практичному занятті.	
<i>Семінар:</i> Особливості методології дослідження мистецької педагогіки. Наукові підходи та принципи мистецької педагогіки і освіти	<i>Участь к колективному обговорення питань щодо особливостей методології мистецтвознавства та мистецької педагогіки з динамічним зворотнім зв'язком.</i> Питання, що обговорюються: 1. Що таке методологія дослідження? 2. Теорія, концепції, парадигми, поліпарадигмальність – як змістовий ґрунт методології науки. 3. Наукові підходи – атрибути методології. 4. Наукові підходи у мистецтвознавстві 5. Наукові підходи у мистецькій педагогіки. 6. Спільність методології мистецтва, культури та освіти	<i>Завдання:</i> 1. Підготувати теоретичний матеріал за темою 2 та проблематики самостійного пошуку відповідно до теми 2. 2. Ознайомтеся з авторефератами, дисертаціями досліджень з галузі знань 13.00.02 – теорія і методика музичного навчання, 0514 Середня освіта (Музичне мистецтво) щодо методології підготовки майбутніх викладачів музичних дисциплін. 3. Ознайомтеся з працею С.Шипа). Методологія музикознавства (2020) з переліку	До наступного практичного заняття

	7. Міждисциплінарність в контексті методології науки. 8. Принцип – як керування до діяльності в дослідницькому процесі.	рекомендованої літератури. 4.Оберить найдотичний до вашого дослідження науковий підхід та поміркуйте з проблеми того, які можуть бути застосовані відповідно до нього принципи. Окрему увагу зверніть на принцип інтеграції в мистецькому навчанні. Наведіть приклади (кейси), як в освітньому процесі реалізуються наукові підходи, принципи. Результати доповіді на практичному занятті	
<i>Семінар-практикум:</i> Теоретичні методи дослідження в галузі мистецької педагогіки	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком:</i> 1. Сутність теоретичних методів дослідження в загально-науковому розумінні. 2. Класифікація теоретичних методів дослідження 3. Схарактеризуйте кожний з методів (аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння, класифікація, абстрагування, моделювання тощо). 4. Екстраполяція теоретичних методів дослідження до проблем мистецької педагогіки.	<i>Завдання.</i> 1.Опрацювати теоретичний матеріал з теми 3. Скористатися Навчально-методичним посібником О.Ребрової з переліку рекомендованої літератури. 2. Підготувати конкретні практичні кейси застосування означених методів в процесі самостійної роботи над музичним твором. Можливий варіант конкретного виконання твору з поясненням щодо методу.	До наступного практичного заняття

	5. Наведіть приклади практичного застосування окремих теоретичних методів в музичному навчанні Продемонструйте, яким чином в роботі над інтерпретацією конкретного твору застосовувався потенціал теоретичних методів дослідження.	3. Наведіть приклади застосування теоретичних методів в академічному процесі з інших дисциплін, під час написання курсових робі, щоденників з практики тощо. Результати доповісти на практичному занятті	
<i>Круглий стіл (конференц-метод): Презентації дослідницького есе: Дослідницькі методи галузі культури і мистецтва.</i>	<i>Проведення засідання круглого столу на кшталт конференції.</i> 1. Якими є найголовніші дослідницькі методи музикознавства, (музикології), мистецтвознавства. 2. Які методи застосовуються з метою: розширення художнього світогляду, усвідомлення особливостей мови мистецтва; ідентичності національної мистецької спадщини; 3. Які методи є актуальними для створення виконавської інтерпретації твору 4. Якими є види аналізу в музикології, наведіть конкретні приклади. 5. З якою метою і яким чином застосовується жанрово-стильовий аналіз твору. 6. Які методи доцільні для методики викладання фахових музичних дисциплін.	<i>Завдання.</i> 1. Підготувати теоретичний матеріал до теми 4, скориставшись літературою з переліку обов'язкової (О.Реброва, С.Шип). 2. Опрацювати відповідні методи в контексті творчо-виконавської Діяльності, що передбачено завданнями до самостійної роботи. 3. Написати есе, підготувати доповідь відповідно до теми 4. Можливе застосування виконавського показу та презентації. 4. Підготуватися до виступу на конференції. Результати доповісти на практичному занятті	До наступного практичного заняття

<i>Семінар-практикум з художньо-ілюстративною презентацією:</i> Застосування теоретичних методів дослідження у галузі мистецтва, мистецької педагогіки та освіти	<i>Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком.</i> 1. Що означає наукова етика в академічному освітньому процесі та у наукових дослідженнях. 2. Якими є основні правила опрацювання наукових джерел та застосування результатів в академічних творах 3. Якими є наочні методи представлення результатів дослідницької роботи. 4. Якими є особливості академічної доброчесності в мистецькій творчості. 5. Що означає парафраз у музичному мистецтві. Як це кореспондується з правилами застосування парафраз в роботі з науковими джерелами. 6. Поліхудожність як методико-викладацький ресурс в методики роботами над творами 7. Через які атрибути виявляється особливість мистецьких творів і що стає предметом художньо-аналітичного процесу. 8. Яким є шлях до виконавської інтерпретації з урахуванням міждисциплінарності та поліхудожності.	<i>Завдання:</i> 1. Опрацювати теоретичний матеріал до теми 5 із застосуванням рекомендованої літератури; 2. Опрацювати самостійно матеріал за темою 5: Аналітична та дослідницько-пошукова діяльність в інтерпретації творів мистецтва в практиці мистецької освіти. 3. Представити результати опрацювання наукових джерел та застосування їх результатів за правилами наукової етики. Зробити 2 конкретних приклади з ознайомленням джерел із додаткового переліку рекомендованої літератури, зокрема, іноземною мовою. 4. Оформити джерела за АРА. 5. Добрати художньо-ілюстративний матеріал як методичний ресурс роботи над образами музичних творів, їх інтерпретації. 6. Підготувати конкретні приклади застосування міждисциплінарності	До наступного практичного заняття
--	--	---	--

		та поліхудожності для мистецького дослідження і методичної роботи. Результати роботи представити у вигляді презентації.	
<i>Вирішення практичних завдань (тренінг):</i> Емпіричні методи дослідження у галузі мистецької педагогіки та освіти	<i>Перша частина. Участь у колективному обговоренні з динамічним зворотнім зв'язком.</i> 1. Сутність та завдання емпіричних методів дослідження. Надати пояснення з аргументацією. 2. Якими є особливості застосування емпіричних методів в галузі мистецької педагогіки. <i>Друга частина. Проведення тренінгу із застосування емпіричних методів.</i> 1. Розробка питальника за заданою проблемою 2. Добір емпіричних методів в контексті магістерського дослідження. 3. Заповнення анкети викладача. 4. Розробка власної анкети. 5. Заповнення тестових завдань викладача. 6. Представлення результатів спостережень за освітнім процесом музичного навчання за фахом.	<i>Завдання.</i> 1. Підготувати теоретичний матеріал з теми 6. 2. Підготуватим відповіді на запитання стосовно емпіричних методів дослідження . 3. Підготувати матеріал для самостійної роботи за темою 6 – Методичні аспекти мистецької педагогіки та їх втілення у викладацьку практику. 4. Окреслити сфери методичних проблем з мистецької педагогіки, які потребують застосування емпіричних методів. 5. Розробити перелік питань з теми дослідження для здобувачів, викладачів; 6. Здійснити спостереження за освітнім процесом навчання фахової виконавської дисципліни і підготувати узагальнення щодо	До наступного практичного заняття

		результатів спостереження Результати роботи представити у вигляді доповідей, презентації, взяти участь в тренінгу з застосування емпіричних методів.	
Тренінг (виступ на конференції): Дослідження педагогічного потенціалу мистецтва та його практичне, методичне застосування; ефективність добору методів навчання мистецтву (за фаховим спрямуванням).	Виступ на конференції. Проведення конференції за участю здобувачів. 1. Чому обрана тема є актуальною 2. Які передбачено застосувати методи: теоретичні, емпіричні 3. Які наукові джерела, концепції, теорії передбачено застосувати. 4. Які проблеми методичного, викладацького характеру будуть представлено у дослідженні. 5. Який музично-ілюстративний матеріал буде застосовано.	Завдання. Підготуватися до рольової гри: участь у конференції. 1. Представити доповідь з теми магістерської роботи. 2. Підготувати відповіді на ймовірні питання. Окреслити їх для себе. 3. Представити перелік наукових джерел, на основі яких буде розроблятися доповідь на конференції. 4. Сформулювати для себе перелік питань, які можуть бути задані іншим учасникам конференції. 5. Окреслити методичний контент своєї магістерської роботи та підготувати репертуарний перелік для його презентації. 6. Представити передбачений план міні проекту. Участь у конференції. Участь в дискусії.	До наступного практичного заняття

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)

№ з/п	Завдання:	кількість годин
	Презентація ідеї дослідницької пропозиції (магістерська робота) з обґрунтуванням актуальності проблеми: доповідь, тези, виступ на конференції, підготовка статті до друку, представлення художньо-ілюстративного матеріалу.	10
Усього		10
№ з/п	Тематика (за вибором) у випадку представлення кількох завдань	Кількість годин
1	Актуальність теми дослідження магістерської роботи з наведенням доказів та визначених суперечностей	
2	Представлення методологічної бази магістерської роботи з окресленням наукових підходів та принципів	
3	Наведення міждисциплінарності дослідницької проблематики, її обґрунтування через коло основних та споріднених категорій	
4	Розробка художньо-методичного матеріалу задля розв'язання проблем дослідження	
5	Презентація постулатів мистецької педагогіки в контексті магістерської роботи	
6	Презентація застосування методів музикознавства, її методології у розв'язанні завдань магістерського дослідження	
	Разом	10

ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИКОНАННІ ІНДЗ ПОВИНЕН ДОТРИМУВАТИСЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, НЕ ДОПУСКАТИ АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату:

- копіювання;
- перефразування;
- компіляція;
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Критерії оцінювання за різними видами роботи

Вид роботи	Бали	Критерії
Практичні заняття	0	Магістрант є пасивним учасником практичних занять, спостерігає за роботою інших, не втручається в обговорення та дискусію.
	1-2	Магістрант проявляє дієвість, підготовленість до практичного заняття, відповідає на запитання, проте не є ініціатором; відповіді переважно вірні, але участі в дискусіях не бере.
	3-5	Магістрант бере активну участь у практичному занятті, ініціативно висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; активно вступає в дискусію, виявляє творче ставлення та зацікавлення проблемою, що обговорюється.
Самостійна робота	0	Завдання не виконано
	1-2 бали	Завдання виконано формально, без власних роздумів
	3-5 балів	Відповіді на запитання правильні, повні, обґрунтовані, логічно побудовані
	0	Завдання не виконано;

Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання	1-3	Завдання виконано формально з репродуктивним підходом;
	4-7	Завдання виконано вірно, змістово, разом з тим, надано аргументовані докази, разом з тим без творчого підходу.
	8-10	Завдання виконано з творчим підходом; студент проявляє зацікавлене ставлення до завдання; застосовує інтеграцію знань та елементи міждисциплінарності.
Контрольне модульне тестування	0-4	Відсутність помилкових відповідей, або їх наявність поодиноких вірних відповідей
	5-8	Велика кількість помилкових відповідей (до 80%)
	9-12	Значна кількість помилкових відповідей (до 60%)
	13-17	Незначна кількість помилкових відповідей (до 45%)
	18-20	Відсутність помилкових відповідей, або їх дуже незначна кількість (до 15%)

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ВСІМА ВИДАМИ КОНТРОЛЮ (скорочена версія, повна версія представлена в РПНД)

Сума балів	Критерії оцінки
Відмінно (90-100 A)	Здобувач виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили
Добре (82-89 B)	Здобувач вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна
Добре (74-81 C)	Здобувач вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
Задовільно (64-73 D)	Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Задовільно (60-63 E)	Здобувач володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні
Незадовільно (35-59 FX)	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу

Засоби діагностування результатів навчання

Для навчальної дисципліни «Методологія і методи досліджень мистецької педагогіки та освіти» навчальним планом передбачено підсумковий контроль у формі **заліку**. Кількість балів, необхідних для заліку (не менше 60), студент отримує під час участі у практичних заняттях, виконання всіх видів самостійної роботи.

Оцінювання: індивідуальне опитування, колективна співбесіда, перевірка виконання практичних завдань, презентація результатів аналітичної роботи, виступ на конференції, тестування.

Демонстрування результатів навчання: дискусія, усні доповіді, робота в парах, тренінг, презентація результатів самостійної роботи, презентації наукового апарату дослідження, аналіз художнього матеріалу в педагогічно-методичній проєкції, розробка анкет тощо

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Для заліку:

Поточний контроль (практичні заняття, самостійна робота, контрольні модульні роботи тощо)		ІНДЗ	Сума
Теми	Бали	0-10	0–100
Тема1	0 –10		
Тема 2	0 –10		
Тема 3	0 –12		
Тема 4	0 –12		
Тема 5	0 –12		

Тема 6	0 –12
Тема 7	0 –12
Контрольне тестування	0 –10

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Білова, Н. К., Левицька І. М. (2024). Методичні рекомендації до виконання і захисту кваліфікаційних (магістерських) робіт зі спеціальності: 025 Музичне мистецтво (ОПП «Музичне мистецтво»). Одеса: Університет Ушинського. 2024. – 46 с.

2. Реброва О.Є. Методологія і методи досліджень педагогіки мистецтва. Навчально-методичний посібник. 3 вид. перероб і доп. Одеса, Університет Ушинського, 2023. 140 с.
3. Реброва, О.Є. Теоретичне дослідження художньо-ментального досвіду в проекції педагогіки мистецтва: [монографія]. Друге видання, перероб. і доп. Одеса, ПНПУ імені К.Д. Ушинського, 2023. 310 с.
4. Реброва, О., Линенко, А., Реброва, Г. Індивідуальне навчально-творче завдання у професійній підготовці здобувачів вищої освіти мистецьких та мистецько-педагогічних спеціальностей. Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології, 2022, 3 (117), 273–288.
5. Шип С.В. Методологія музикознавства. Постановка проблеми та основні поняття. Науковий вісник Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського. Вип 129. Київ, 2020. С. 9-25.
6. Шип С.В. Історично інформована інтерпретація музичного твору (НІР) у семіотичному аспекті. Південноукраїнські мистецькі студії. Вип. 2 (5). Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. С.157-161.
7. Шип С. В. Теорія художніх стилів : Монографія / С.В. Шип. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 138 с.
8. Шип С.В. Музична герменевтика : Монографія / С.В. Шип. – Суми : ФОП Цьома С.П., 2023. 137 с.
9. Реброва О.Є. Художньо-естетичні інновації мистецької освіти в підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва і хореографії. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2019. 4. С.13-25.

Допоміжна

1. Реброва О.Є., Ключова С.Д. Чинники розвитку інституту академічної доброчесності. Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для

освітян (Республіка Польща, Варшава, 10.08 – 18.09.2020) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. – Варшава, 2020. – С. 125-129..

https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2020/10/iiasc_academic_integrity_09_2020.pdf

2. Реброва, О., Хе Цзінї. Теоретична модель художньо-проектувального досвіду майбутніх учителів музичного мистецтва. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського: ПНПУ імені К. Д. Ушинського. №2. С.59-67.

3.Реброва, О., Шао Ці, Чен Лінлінь. (2023). Художній контент фортепіанної підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва. Південноукраїнськи мистецьки студії. 1 (2). С. 52-58.

4.Реброва О.Є. Методи стимулювання художньо-ментальних процесів у виконавській діяльності майбутніх учителів музики та хореографії / О.Є.Реброва // Science and Education. Academic Journal of Ushynsky University. – № 4/ CLVII, 2017. – Education .– Одеса : ПНПУ імені К. Д. Ушинського. – С. 39-45.

5. Реброва О.Є. Методи візуалізації та творчого розвитку хореографічно-композиційного мислення майбутніх учителів хореографії // Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [ред. кол. : Безлюдний О. І. (гол. ред.) та ін.]. – Умань : ВПЦ Візаві, 2017. – Випуск 16. – С.54-61.

6. Liudmyla Kondratska, Olena Rebrova, Halyna Nikolai, Tetiana Martyniuk, Liudmyla Stepanova, Ganna Rebrova. Musician-performer in the field of bioethics: a mental act (стаття в іноземному виданні (Web of Science) AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research, 11 (02), 2021. – 132-138. Source: <http://www.magnanimitas.cz/ADALTA/1102/PDF/1102.pdf>

7. Oleksiuk, Olena Rebrova, Olga Mikulinska. Dramatic Hermeneutics As a Perspective Technology In the Artistic Education Journal of History Culture and Art Research Say1 3 (2019). (Web of Science Core Collection).

8. Rebrova, O., Oleksiuk, O., Batiuk, N., & Rebrova, H. (2020). Value Intentions in Future Art Teachers' Professional Training. Journal of History Culture and Art Research, 9(3), 1-16. doi: <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v9i3.2714>

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: URL : <http://www.mon.gov.ua>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : URL : <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Одеська національна наукова бібліотека : URL : <http://odnb.odessa.ua/>.
4. Бібліотека Університету Ушинського : URL : <https://library.pdpu.edu.ua/>